

Republika e Kosovës • Republika Kosovo • Republic of Kosovo
Institucioni i Avokatit të Popullit • Institucija Ombudsmana • Ombudsperson Institution

STRATEGIJA INSTITUCIJE NARODNOG ADVOKATA(OMBUDSMANA)

2021-2025

(Revidiran 2024)

Jun, 2024

Pregled sadržaja

1. Uvod	1
2. Izvršni sažetak	2
3. Metodologia	3
4. Principi, Vizija i Misija Institucije Narodnog Advokata.....	5
5. Analiza ključnih pitanja	5
5.1. Pravni okvir	5
5.2. Mandat Institucije Narodnog Advokata.....	8
5.3. Sažetak aktualne situacije i glavnih poteškoća(izazova)	10
5.3.1. Kredibilitet Institucije Narodnog Advokata(ombudsmana) i promocija osnovnih prava i sloboda.....	10
5.3.2. Fokus na sistematska pitanja ljudskih prava i osnovnih prava koje su najvažnija za interes i brige građana	12
5.3.3. Stepen realizacije preporuka Instituta Narodnog Advokata	13
5.3.4. Izgradnja kapaciteta Institucije Narodnog Advokata.....	14
6. Strateški ciljevi	15
6.1. Strateški cilj 1	15
6.2. Strateški cilj 2	18
6.3. Strateški cilj 3	21
6.4. Strateški cilj 4	23
7. Praćenje i izveštavanje o Strategiji.....	25
Prilog 1:.....	26
PLAN DELATNOSTI 2024 i 2025 o sprovođenju STRATEGIJE INSTITUCIJE	
NARODNOG ADVOKATA 2021-2025 (revidiran 2024).....	

1. Uvod

Narodni advokat u Republici Kosovo je nezavisna ustavna institucija.

U ispunjavanju svog mandata, Institucija ombudsmana (IO) je kroz Strategiju institucije definisala viziju, misiju, strateške ciljeve i delovanje, kao smernice za rad IO-a za period 2021-2025. (revidiran početkom 2024 god.). Strategija postavlja prioritete Ombudsmana i sama po sebi odražava ulogu i odgovornosti koju ima kao institucija, na osnovu relevantnih odredbi Ustava Republike Kosovo; Zakon o narodnom advokatu; međunarodnih standarda i drugih zakona koji se primenjuju u zemlji.

Svrha Strategije IO-a je da maksimizira uticaj rada Ombudsmana na nadzoru, zaštiti i unapređenju ljudskih prava i osnovnih sloboda, a samim tim i da doprinese sprečavanju kršenja od strane javnih institucija. Pored toga, Strategija ima za cilj podizanje svesti i informisanje građana o ljudskim pravima i slobodama, mandatu, ulozi i odgovornostima IO-a kao Nacionalne Institucije za Ljudska Prava (NILJP), povećanje efikasnosti i efektivnosti rada, obezbeđivanje transparentnosti, kao i kao i povećanje njenih stručnih i administrativnih kapaciteta. Takođe, IO se, kao i NILJP, fokusira na vezu između Ciljeva Održivog Razvoja (COR) i duha Agende 2030 sa ljudskim pravima i slobodama, kao dva aspekta koji se međusobno dopunjuju i služe napretku u ovom pravcu.

Prilikom utvrđivanja ciljeva, indikatora i ciljeva koji se žele postići ovom Strategijom uzet je u obzir niz faktora i okolnosti koje određuju funkcionisanje IO-a. Ustavne i zakonske obaveze za IO su glavni i vodeći faktor za određivanje strateških orijentacija, koje će omogućiti njihovu što bolju implementaciju. Način interakcije sa drugim institucijama i izazovi koji su predstavljeni, posebno od njihovog delovanja ili nečinjenja do preporuka IO-a, stvara osnovu za veću koncentraciju IO-a u aktivnostima koje omogućavaju prevazilaženje ili smanjenje ovih izazova. S druge strane, mogućnosti u pogledu pozicije IO-a u opštem institucionalnom kontekstu, postojeći kapaciteti, kako finansijski tako i stručni, okolnosti su koje omogućavaju ili uslovljavaju planiranje određenih mjera u budućem srednjoročnom planu. Podrška koju IO kontinuirano ima od međunarodnih mehanizama preko predstavništava u zemlji, predstavlja značajan podsticaj i podsticaj za uspješnu implementaciju Strategije.

Izradi Strategije 2021-2025 prethodila je evaluacija preliminarne strategije institucije, nalaza i izazova sa kojima se susreće i predstavljeni Izveštajem o sprovođenju Institucionalne strategije IO 2017-2019, u avgustu i septembru 2019. godine. U međuvremenu, revizija ove Strategije,

početkom 2024. godine, izvršena je nakon analize i evaluacije Plana implementacije 2021-2023, kao i izazova i nedostataka koji su uočeni u ovom periodu.¹

Strategija IO-a 2021-2025 (revidirana 2024. godine), utvrđuje glavne stubove sprovođenja politike institucije i, zajedno sa Planom Delatnosti, služi za evaluaciju-ocenjivanju učinka pojedinih segmenata organizacije i rada IO-a, ali i ispunjavanje mandata i odgovornosti institucije u celini. **Izveštavanje i praćenje realizacije Strategije i Plana se vrši dva puta godišnje, u periodu od 6 mjeseci - na kraju drugog kvartala i na kraju četvrtog kvartala.**

2. Izvršni sažetak

Strategija ombudsmana 2021-2025 (revidirana 2024. godine) obuhvata strateške ciljeve i specifične ciljeve koji se nameravaju postići u ovom periodu. U skladu sa dinamikom razvoja i namerama Ombudsmana da što efikasnije ispunjava mandat i ulogu koju ima, Strategija 2021-2025 je revidirana 2024 god., u periodu kada je sačinjen Plan Delatnosti ove strategije za završni dvogodišnji period 2024-2025.

Centralni deo Strategije čini poglavlje koje sadrži opšte ciljeve, specifične ciljeve, indikatore i ciljeve.

Strategija za IO sadrži četiri strateška cilja, a svaki od njih sadrži i specifične ciljeve. Strateški ciljevi i specifični ciljevi Strategije su:

Strateški ciljevi	Specifični objektiv (Posebni zadaci)
1. Zaštita i nadzor osnovnih ljudskih prava i sloboda	1.1 Rast efikasnosti i efikasnosti u zaštiti i nadzoru ljudskih prava,
	1.2 Povećanje stopa implementacije preporuka IO
	1.3. Nadzor zakonodavstva u vezi sa ljudskim pravima i slobodu na Kosovu
2. Promovisanje osnovnih ljudskih prava i sloboda i uloga IO-a	2.1 Komunikacija sa javnošću, sa ciljem podizanja savesnosti i svesti o osnovnim ljudskim pravima i slobode i ulogu IO
	2.2 Promovisanje i obrazovanje ljudskih prava i uloga IO kod javnosti i odgovornih institucija
	2.3 Povećanje saradnje IO sa institucijama, nevladinim organizacijama i međunarodnu saradnju

¹ Radionica održana u Peći, od 25 do 28. januara 2024. god. za evaluaciju realizacije Plana implementacije 2021-2023, kao i izradu Plana implementacije (2024-2025) Strategije IAP-a (2021-2023). 2025). Dalje dopunjen i finalizovan na sastanku NA, KNA-a, sekretara i direktora odeljenja, 14.03.2024.

3. Povezanost Agende 2030 i ciljeva održivog razvoja (COR) sa ljudskim pravima	3.1 Povezanost COR sa ljudskim pravima u lokalnom kontekstu
	3.2. Doprinos, praćenje i monitorisanje pristupa osnovanog u ljudskim pravima za implementaciju Agende 2030 za Stabilan Razvoj.
4. Napredni razvoj institucionalnih kapaciteta i ljudskih resursa u IO.	4.1 Razvoj i izgradnja kapaciteta osoblja IO u profesionalnom, administrativnom i menadžerialnom smislu.
	4.2. Razvoj i izgradnja kapaciteta kroz međunarodnu saradnju
	4.3. Reviziranje normativnih unutrašnjih akteva, procedure i njihovo functionisanje

Strategijom je određen i način praćenja i izveštavanja, rokovi za to, lica odgovorna za izveštavanje. Kako je bilo predviđeno u originalnom dokumentu ² nakon trogodišnjeg perioda, Strategija je revidirana i dopunjena i korigovana, u skladu sa dinamikom razvoja i identifikovanim potrebama.

Procena finansijskog uticaja Strategije se vrši kroz svaku cenu svake aktivnosti koji je predviđen prema planu implementacije Strategije. Sažetak implementacije i finansijski uticaj, imajući u obzir i finansijske izvore, vrši se kroz odraz rashoda budžeta na godišnjem nivou.

3. Metodologija

Strategija Institucije narodnog advokata 2021-2025 izrađena je uglavnom na osnovu nalaza i preporuka Izveštaja o realizaciji Strategije i plana razvoja Institucije narodnog advokata 2017-2019. u periodu avgust-septembar 2019. godine. Razmatranje teksta Strategije 2021-2025. izvršeno je u novembru-decembru 2020. godine kako bi se odrazila dešavanja, vizija i namere novog ombudsmana kojeg je u oktobru 2020. imenovala Skupština Republike Kosovo. Koordinaciju rada na izradi Strategije vršila je Radna grupa formirana odlukom Zaštitnika građana od 18. septembra 2019. godine i revidirana novembra 2020. godine. Izradu Strategije i Plana implementacije pomogli su eksterni ekspert, podržan od projekta Evropske unije „Podrška instituciji narodnog advokata“. Projekat je takođe podržao IO organizacijom radionica i drugih aktivnosti, kako bi se osmislila i razgovarala o strategiji i planu implementacije.

U međuvremenu, početkom 2024. godine, Ombudsman je zajedno sa zamenicima, generalnim sekretarom i direktorima departmana ocenio plan implementacije ove Strategije za period 2021-

² Vidi Strategiju Institucije Narodni Advokat 2021 - 2025 i Plan implementacije Strategije Institucije Narodni Advokat 2021 - 2023. <https://oik-rks.org/2021/07/06/strategija-e-institucionit-te-avokatit-te-popullit-2021-2025-dhe-plani-i-zbatimit-te-strategijise-se-institucionit-te-avokatit-te-popullit-2021-2023/>

2023.³ Tamo je procenjena neophodnost revizije pojedinih delova Strategije, u cilju njene efikasnije primenljivosti. Tokom ove radionice pripremljen je nacrt Plana Delatnosti za naredni period 2024-2025, koji je finalizovan u martu 2024. godine, a zatim odobren od strane Ombudsmana zajedno sa revidiranom Strategijom.

Strateški ciljevi su zasnovani na viziji Ombudsmana za unapređenje rada IO-a, takođe na osnovu razgovora sa zamenicima, rukovodstvom i uopšte osobljem institucije.

Proces izrade Strategije prošao je kroz nekoliko glavnih faza:

- **Faze analize i ocenjivanja** impelmentacije Strategije 2017-2019, kada je urađena procena aktualne situacije kao i identifikacija izaziva i potrebe IO, koja se odvijala tokom meseca avgusta i prvog dela septembra 2019 god. Ta faza je rezultirala za finaliziranje Strateškog razvojnog plana za implementaciju od strane IO 2017-2019, i njegovom prezentacijom i diskutiranjem koji se organizovao u radionici 17 septembra sa rukovodstvom IO-a.
- **Faza izrade Strategije:** Na osnovu rada i preporuka izveštaja o Strateškom razvojnog planu IO 2017-2019, ucrtani su novi ciljevi strategije, posebni objektivi, indikatori i ciljevi. Pored toga, orijentacije i strateški ciljevi Strategije se zasnivaju na viziju Ombudsmana za unapređenje njenog funkcionisanja, rezultatima razgovora sa pojedinačnih sastanaka sa zamenicima Ombudsmana ka i o rukovođenju IO-a tokom drugog dela septembra i prvog dela Oktobra 2019 god. Ažuriranje informacije o trenurnoj situaciji i najnovijim dešavanjima odrazilo se u Strategiji tokom meseci novemba-decembar 2020 god. Takođe, odražavanje vizije novog ombudsmana, tokom procesa revizije i nacrtu Strategije, izmenjeni su strateški ciljevi, specifični ciljevi, indikatori i plan implementacije. Poslednji nacrt Strategije razmatran je i finalizovan na trodnevnoj radionici, održanoj 21-23 januara 2021 god.
- **Faza izrade akcionog plana:** Nakon izrade Strategije IO usledila je izrada plana za njeno sprovođenje. Radna grupa i direktori odeljenja IO koji nisu deo grupe, pozvani su da učestvuju na jednodnevnoj radionici, koja je održana 27 novembra 2019 god. Radna grupa je u radionici uz podršku spoljnog eksperta i uz podršku projekata Evropske Komisije završila je nacrt plana Strategije. Nacrt plana Strategije je reviziran krajem 2020 god i u početku 2021 god. Evropska Komisija je finalizirala nacrt plana Strategije. Finaliziranje nacrt plana Strategije za godine 2021-2023 urađen je u radionici januara 21-23, 2021 god. organizovan od strane IO, dok je pružanje profesionalne pomoći i podrške od spoljnog eksperta koji je bio angažovan putem Projekata iz EU, uz podršku IO.
- **Faza ocenjivanja implementacije Strategije 2021-2025 i Plana implementacije 2021-2023:** Ombudsman je tokom 2023 god. zatražio izveštaj o ocenjivanju implementacije Strategije i Plana podrške za praćenje trogodišnjeg perioda. Ovaj izveštaj je iamo za cilj da služi

³ Radionica, održana 25-28 januara 2024, Peč

za reviziju same Strategije i izradu Plana Delatnosti za naredni period. Proces izveštavanja o primenjivosti Strategije Plana pokazao je kašnjenje, poteškoće i izazove u procesu implementacije, ali i u izveštaju o implementaciji. Štaviše, analize i diskusije na radionici održanoj u tu svrhu, 25-28 jan 2024 god i na sastancima održanim 4 i 14 marta 2024 god., poslužili su da se identifikuju praznine i isprave popusati u početnim dokumentima. Ova faza je završena pregledom Strategije i izradom Plana Delatnosti za 2024 i 2025 god.

4. Principi, Vizije i Misija Institucije narodnog Advokata - Ombudsmana

Principi

Kao nezavisna ustavna institucija, IO se rukovodi principima nepristrasnosti, nezavisnosti, supremacije ljudskih prava,

Vizija

Institucija Narodnog advokata je posvećena ispunjavanju svoje uloge i misije, uz integritet, nezavisnost, transparentnost i odgovornost. Prevlast ljudskih prava i sloboda i njihovo uspostavljanje u osnovi funkcionisanja organa javne vlasti, delotvornost i efikasnost u radu i uslugama, etika i primena zakona, ostaju za Ombudsmana ciljevi kojima doprinosi i angažuje se, kako bi javnom interesu, dobroj administraciji, pravnoj sigurnosti i institucionalnoj održivosti što najbolje doprineo svoje usluge.

Misija

Zaštita, nadzor i unapređenje osnovnih prava i sloboda fizičkih i pravnih lica, od nezakonitih i nezakonitih radnji i propusta javnih organa, institucija i drugih lica ili organa, koji vrše javna ovlašćenja u Republici Kosovo, je u suštini misija i u potpunosti je u skladu sa ulogom koju ima i ovlašćenjima koja su data Ustavom i zakonodavstvom. U okviru postojeće strukture obuhvata nadležnosti kao Nacionalni mehanizam za sprečavanje torture i drugih surovih, nehumanih i ponižavajućih postupaka i kažnjavanja, kao i mehanizam ravnopravnosti za unapređenje, praćenje i podršku jednakog postupanja bez diskriminacije, na zaštićenim osnovama iz Zakona o ravnopravnosti polova i Zakona o zaštiti od diskriminacije.

5. Analize ključnih pitanja

5.1. Pravni okvir

Institucija Narodnog Advokata-Ombudsmana je osnovana 30 juna 2000 godine prema UNMIK-ovom Pravilniku o osnovanju Institucije Ombudsmana u Kosovu 2000/38.⁴ Krajem

⁴ UNMIK/REG/2000/38, 30 jun 2000. vidi: <http://www.unmikonline.org/regulations/2000/reg38-00.htm>

decembra 2005 god., institucija je bila pod vođstvom međunarodnog Ombudsmana. Nakon odlaska međunarodnog Ombudsmana, i do izbora Narodnog Advokata od Skupštine Republike Kosovo, instituciju je je vodio vršilac dužnosti.⁵ Godine 2008, nakon proglašenja Republike Kosovo, Skupština republike Kosovo je usvojila Ustav republike Kosovo, a 2009 god. Skupština je imenovala prvog lokalnog narodnog advokata..

2008 kada je proglašena nezavisnost Republike Kosovo, Ustav države usvojio se i stupio na snagu⁶, prema kome Narodni Advokat je definisan kao nezavisna ustavna institucija⁷. U leto 2010 osvojen i stupa na snagu Zakon Br. 03/L-195 za Narodnog Advokata.

U 2015.god, nakon procesa revizije, kompletiranja i usaglašavanja, zakonodavna vlast je usvojila paket zakona o ljudskim pravima:

- Zakon br. 05/L-019 za Narodnog Advokata⁸
- Zakon br. 05/L-020 za rodnu ravnopravnost⁹
- Zakon br. 05/L-021 za zaštitu od diskriminacije¹⁰.

Ovi zakoni, poznati kao Paket ljudskih prava, dali su dodatna ovlašćenja IO-a. Zakon o ombudsmanu obuhvata većinu preporuka saopštenih u zajedničkom izveštaju EU i Saveta Evrope.¹¹ Naša zemlja trenutno ima pravni i institucionalni okvir koji je u stanju da ispuni standarde EU za ljudska prava u obezbeđivanju zaštite osnovnih prava¹², međutim, primenjivost ovog zakona zahteva više truda, posvećenosti i institucionalne volje svih javnih organa, odnosno u skladu sa njihovim odgovornostima.

Zakon br. 05/L-019 za Ombudsmana definiše funkciju ove institucije kao mehanizma za zaštitu, nadzor i unapređenje osnovnih ljudskih prava i sloboda. Ovaj zakon obuhvata Nacionalni preventivni mehanizam protiv torture i drugih okrutnih, nehumanih i ponižavajućih postupaka i kazni¹³, kao i funkciju organa za ravnopravnost za unapređenje, praćenje i podršku jednakog tretmana bez diskriminacije, na osnovu priznate od Zakona br. 05/L-020 o ravnopravnosti polova i Zakon br. 05/ kao i funkciju organa za ravnopravnost i unapređenjem praćenje i

⁵ Godišnji izveštaj IO 2010. vidi: <https://www.oik-rks.org/2011/12/13/raporti-i-dhjete-vjetor-2010/>

⁶ Ustav Republike Kosovo, usvojen 9 apr 2008 stupio na snagu 15 juna 2008.

⁷ Poglavlje XII Ustava Republike Kosovo <https://gzk.rks-gov.net/ActDetail.aspx?ActID=3702>

⁸ <https://oik-rks.org/2018/08/20/ligji-per-avokatin-e-popullit-nr-051-019/>

⁹ <https://oik-rks.org/2018/08/22/ligji-nr-05-l-020-per-barazi-gjinore/>

¹⁰ <https://oik-rks.org/2018/08/22/ligji-nr-05-l-021-per-mbrojtjen-nga-diskriminimi/>

¹¹ “Predlozi reforme da bi se podstakle nesudske institucije za ljudska prava i zakonodavsna ekspertiza o pravnom paketu ljudskih prava”. vidi:

<https://rm.coe.int/CoERMPublicCommonSearchServices/DisplayDCTMContent?documentId=09000016806a853a>

¹² Izveštaj Evropske Komisije za Kosovo 2018.

¹³ Zakon br. 05/L-019 za Narodnog Advokata, član 1, stav 1. Vidi godišnji izveštaj Narodnog Advokata 2018.

podršku jednakog tretmana bez diskriminacije, na osnovu priznatog Zakona br.05/L-020 o zaštiti od diskriminacije.¹⁴

Na osnovu Organskog zakona, Ombudsman, IO se sastoji od Narodnog Advokata, pet (5) zamenika Narodnog Advokata i osoblja IO-a.¹⁵

Pored primarnog zakonodavstva, Ombudsman je doneo podzakonske akte na osnovu kojih radi u sprovođenju svog mandata, a koji obuhvataju:

- Pravilnik br. 01/2015 za konkursni postupak i predlog liste kandidata za zamenika narodnog advokata;¹⁶
- Pravilnik br. 02/2016 radni pravilnik za Instituciju Narodnog Advokata;¹⁷
- Pravilnik br. 01/2017 za opis radnih mesta i klasifikaciju radnih mesta u Instituciju Narodnog Advokata ;¹⁸
- Pravilnik br. 02/2017 o postupku imenovanja, rekrutovanja i probnog rada za zaposlene u Instituciji Narodnog Advokata;¹⁹
- Pravilnik br. 03/2017 za napredak u karijeri i premeštaj zaposlenih u Instituciji Narodnog Advokata;²⁰
- Pravilnik br.01/2019 za posebne postupke-procedure za prihvatanje, postupanje i adresiranje prijavljenih žalbi od dece ili žalbi u vezi prava deteta;²¹
- Pravilnik br.01/2021 o postupku angažovanja Spoljnih Savetnika ili eksperata-veštaka;²²
- Pravilnik br.01/2022 o Načinu konkurisanja, postupku izbora i liste sa imenima za zamenika Narodnog Advokata;²³
- Pravilnik br.02/2022 o Disciplini i žalbama zaposlenih u Instituciji Narodnog Advokata;²⁴
- Pravilnik br.03/2022 o Unuštanoj Organizaciji i Sistematizaciji radnih mesta u Instituciji Narodnog Advokata;²⁵
- Pravilnik br. 04/2022 o radnom vremenu i praznicima zaposlenih u Instituciji ombudsmana;²⁶

¹⁴ Po aty, član 1, stav 2. Vidi Godišnji Izveštaj Ombudsmana 2018.

¹⁵ Zakon br. 05/L-019 za Ombudsmana, član 5.

¹⁶ Objavljen u Kosovskom Službenom Listu 16 decembra 2015.

¹⁷ Objavljen u Kosovskom Službenom Listu 27 maja 2016.

¹⁸ Objavljen u Kosovskom Službenom Listu 23 januara 2017.

¹⁹ Objavljen u Kosovskom Službenom Listu 23 januara 2017.

²⁰ Objavljen u Kosovskom Službenom Listu, 23 januara 2017.

²¹ vidi: <https://oik-rks.org/2019/11/06/rregullore-iap-nr-012019-per-procedurat-e-vecanta-per-pranimin-trajtimin-dhe-adresimin-e-ankesave-te-paraqitura-nga-femijet-apo-ankesave-qe-kane-te-bejne-me-te-drejtat-e-femijeve>

²² vidi: <https://gzk.rks-gov.net/ActDetail.aspx?ActID=45534>

²³ vidi: <https://gzk.rks-gov.net/ActDetail.aspx?ActID=53376>

²⁴ vidi: <https://gzk.rks-gov.net/ActDetail.aspx?ActID=53484>

²⁵ vidi: <https://gzk.rks-gov.net/ActDetail.aspx?ActID=60238>

²⁶ vidi: <https://gzk.rks-gov.net/ActDetail.aspx?ActID=60545>

- Etički Kodeks br.01/2023 Institucije Ombudsmana;²⁷
- Pravilnik br. 2/2023 o korišćenju zastupanja osoblja Institucije Ombudsmana.²⁸

Pored primarnog zakonodavstva (tri pomenuta zakona poznata kao Paket zakona o ljudskim pravima) i podzakonskih akata koje je odobrio IO, postoji i nekoliko drugih zakona koje je usvojila Skupština koji utiču na rad IO-a i stanje ljudskih prava na Kosovu: Zakon br. 06/L-081 za pristup javnim dokumentima, šifra br. 06/L-006 za maloletnike, Zakon br. 06/L-084 o zaštiti dece, Zakon o opštem upravnom postupku, Zakon o disciplinskoj odgovornosti sudija i tužilaca, Zakon o Kosovskoj obaveštajnoj agenciji, Zakon o poreskoj administraciji i postupcima, Zakon o upravnim sukobima ; Zakon o zaštiti i unapređenju prava zajednica i njihovih pripadnika u RKS, Građanski zakon protiv klevete i uvrede; Zakon o izvršenju krivičnih sankcija, Zakonik o krivičnom postupku Kosova, Zakon o upotrebi jezika, Zakon o parničnom postupku, kao i novo zakonodavstvo za Paket reforme javne uprave, koji uključuje Zakon o javnom Službenici, Zakon o organizaciji i radu državne uprave i nezavisnih organa koji imaju uticaja na pomenute podzakonske akte.

5.2. Mandat Institucije ombudsmana

Poglavlje XII Ustava definiše ulogu nezavisnih institucija, uključujući ulogu i ovlašćenja Ombudsmana (čl. 132-135). Prema Ustavu, uloga i ovlašćenja Ombudsmana su:

1. *Ombudsman nadzire i štiti prava i slobode pojedinaca od nezakonitih i nezakonitih radnji ili nečinjenja organa javne vlasti.*²⁹
2. *Ombudsman je nezavisan u vršenju svojih dužnosti i ne prihvata uputstva ili mešanje drugih organa, institucija ili organa koji vrše vlast u Republici Kosovo.*³⁰
3. *Svaki organ, institucija ili drugi autoritet, koji vrši legitimnu vlast u Republici Kosovo, dužan je da odgovori na zahteve Ombudsmana i da mu/joj dostavi sva dokumenta i informacije potrebne u skladu sa zakonom.*³¹

Prema zakonu, Ombudsman je ovlašćen da sprovede istragu ili radi odgovora na podnetu pritužbu ili na sopstvenu inicijativu (po službenoj dužnosti, ex-officio), ako na osnovu nalaza, dokaza i činjenica iznesenih uz podnesak ili na osnovu saznanja stečenih u drugom Na taj način, postoji osnov da se zaključi da su vlasti prekršile ljudska prava i slobode definisane Ustavom, zakonima i drugim aktima, kao i međunarodnim instrumentima o ljudskim pravima.³²

²⁷ vidi: <https://oik-rks.org/2023/11/06/kodi-i-etikes-ne-institucionin-e-avokatit-te-popullit/>

²⁸ vidi: <https://gzk.rks-gov.net/ActDetail.aspx?ActID=83846>

²⁹ Ustav Republike Kosovo, član 132.1.

³⁰ Po aty, član 132.2.

³¹ Po aty, stav 132.3.

³² Zakon br. 05/L-019 za Ombudsmana, član 16, <https://gzk.rks-gov.net/ActDetail.aspx?ActID=10922>

Okončanjem istrage, pokrenute po pritužbi ili na inicijativu Ombudsmana, donosi se rešenje u kome se iznose njegovi nalazi i preporuke.³³

Ombudsman može da daje opšte preporuke za funkcionisanje pravosudnog sistema, ali se neće mešati u predmete i druge pravne procedure koje se razvijaju u sudovima, osim ako ne dođe do zastoja u postupcima.³⁴ Takođe, narodni advokat se može pojavljivati u svojstvu Prijatelja Suda (*Amicus curiae*) u sudskim procesima koji se odnose na ljudska prava, pitanja ravnopravnosti i zaštite od diskriminacije, može pokretati predmete u Ustavnom sudu u skladu sa Ustavom i zakonom o Ustavnom sudu, a svoja ovlašćenja ostvaruje i posredovanjem i mirenjem.³⁵

Nacionalni Mehanizam za Prevenciju Torture i drugih surovih, nehumanih i ponižavajućih postupaka i kazni (NMPT) funkcioniše u okviru mandata IO-a. U tom kontekstu, Ombudsman je dužan da redovno i bez upozorenja obilazi sva mesta u kojima se nalaze lica lišena slobode, uključujući policijsko zadržavanje, pritvor, boravak u zdravstvenim ustanovama, carinski pritvor, imigracioni pritvor i svako drugo mesto za koje postoji sumnja da postoji predstavlja povredu ljudskih prava i sloboda. U zavisnosti od nalaza i zaključaka, Ombudsman upućuje preporuke nadležnim organima u ustanovama u kojima se nalaze lica lišena slobode, bez obzira na vrstu ili predmet i okolnosti lišenja slobode za poboljšanje njihovog lečenja i stanja.³⁶

Ombudsman se, u funkciji sprovođenja Zakona o zaštiti od diskriminacije, Zakona o rodnoj ravnopravnosti i drugih važećih zakona, sa posebnim fokusom se bavi pitanjima diskriminacije i nejednakosti, koja se Ombudsmanu predstavljaju ili nailaze kao problemi u sistemu; prikuplja statističke podatke u vezi sa ovim pitanjima, izdaje izveštaje i daje preporuke za politike i prakse za borbu protiv diskriminacije i promovisanje ravnopravnosti; sarađuje sa socijalnim partnerima i nevladinim organizacijama na pitanjima ravnopravnosti i antidiskriminacije, kao i sa međunarodnim telima sličnim Ombudsmanu.³⁷

Takođe, narodni advokat ima odgovornost da se posveti otklanjanju povreda i diskriminacije; osmišljavanje i odobravanje posebnih postupaka za prihvatanje i postupanje po pritužbama dece, kao i stvaranje specijalizovanog tima za prava deteta i stalnog programa za podizanje svesti dece o njihovim pravima i ulozi IO-a za njihovu zaštitu; da obznani ljudska prava i da preporuči Vladi, Skupštini i drugim nadležnim organima Republike Kosovo po pitanjima zaštite i unapređenja ljudskih prava i sloboda, jednakosti i nediskriminacije; da objavljuje svoja saopštenja, mišljenja, preporuke, predloge i izveštaje; da preporuči Skupštini donošenje novih zakona, izmene i dopune zakona, kao i donošenje ili izmene i dopune podzakonskih i administrativnih akata od strane institucija Republike Kosovo; priprema godišnje, periodične i druge izveštaje o stanju ljudskih prava i sloboda; preporučiti usklađivanje domaćeg

³³ Po aty, član 27.

³⁴ Po aty, član 16, stav 8.

³⁵ Po aty, član 16, stav 9, 10 i 11.

³⁶ Po aty, član 17.

³⁷ Po aty, član 16, stavovi od 13 do 16.

zakonodavstva sa međunarodnim standardima za ljudska prava i slobode, ravnopravnost i antidiskriminaciju i sprovesti istraživanje po pitanju osnovnih ljudskih prava i sloboda, jednakosti i antidiskriminacije; u skladu sa Ustavom i važećim zakonima, sarađuje sa svim domaćim i međunarodnim organima koji se bave zaštitom ljudskih prava i sloboda; čuva poverljivost svih informacija i podataka koje dobije, obraćajući posebnu pažnju na bezbednost podnosilaca pritužbi, oštećenih i svedoka, u skladu sa Zakonom o zaštiti podataka o ličnosti.³⁸

5.3. Sažetak trenutne situacije i glavnih izazova

Analiza stanja i identifikacija glavnih izazova urađena je tokom preliminarne faze izrade Strategije 2021-2025, kroz evaluaciju implementacije IO strategije 2017-2019. Izveštaj o proceni je zasnovan na dokumentima dostupnim za rad IO-a u poslednje tri godine, posebno godišnjim izveštajima Ministarstva unutrašnjih poslova za 2017. i 2018. godinu, kao i informacijama koje je dostavilo Ministarstvo unutrašnjih poslova. Poslovi u pisanoj formi i putem sastanaka tokom izrade izveštaja ili prilikom izrade i revizije teksta Strategije u decembru 2020. godine.

Nadalje, analizi je poslužila i trogodišnja evaluacija implementacije Strategije i Plana Delatnosti za praćenje, koja je identifikovala delove u kojima je Strategija i Plan Delatnosti 2024-2025 morali biti izmenjeni i na odgovarajući način dopunjeni.

U cilju povezivanja postojećih potreba i strateških orijentacija, kao i mera koje će biti preduzete za rešavanje ovih potreba, ovo poglavlje Strategije sadrži sažetak informacija o trenutnoj situaciji i glavnim izazovima.

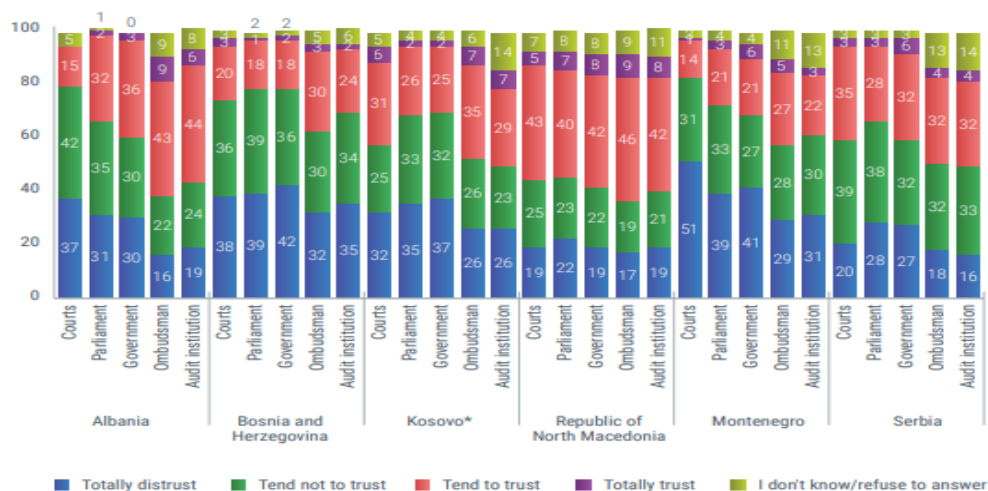
5.3.1. Kredibilitet-Poverljivost Institucije ombudsmana i promocija osnovnih prava i sloboda

Na osnovu spoljnih izveštaja, kao što su Izveštaj EK o napretku i istraživanja javnog mnjenja Balkanskog barometra, IO je rangiran kao institucija od najvećeg poverenja u Republici Kosovo (sa 42% poverenja u 2020).³⁹

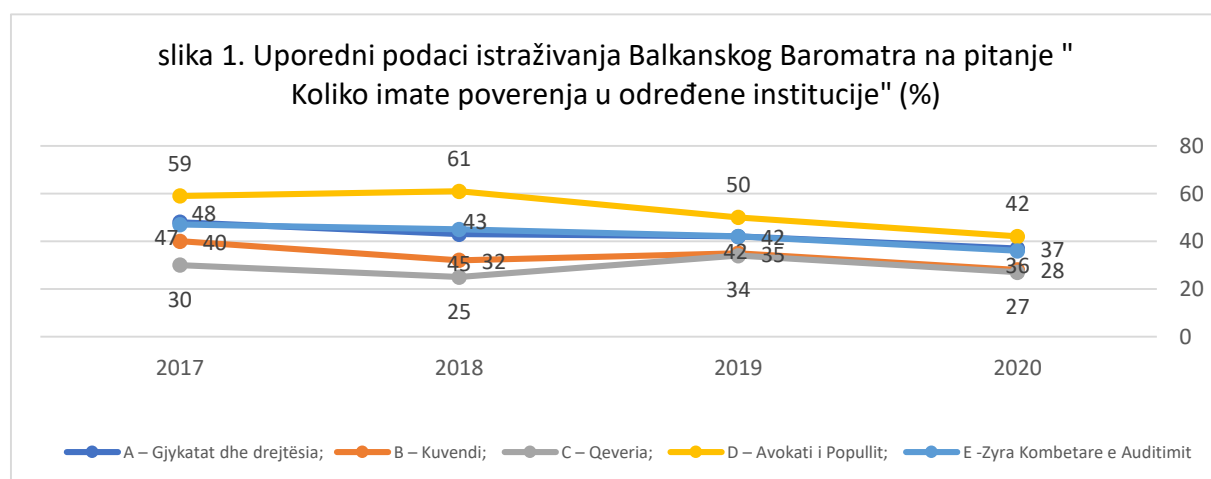
³⁸ Po aty, član 18. Sačetak godišnjeg izveštaja IO 2019.

³⁹ Vidi: file:///C:/Users/mlulaj/Downloads/2020-06-Balkan-Barometer-Public-Opinion_final.pdf , stranica 100

Figure 105 : How much trust do you have in certain institutions? (SEE region) A – Courts and judiciary; B – Parliament; C – Government; D – Ombudsman; E - Supreme audit institution⁹²
(All respondents – N=6020, scale from 1 to 4, share of total, %)

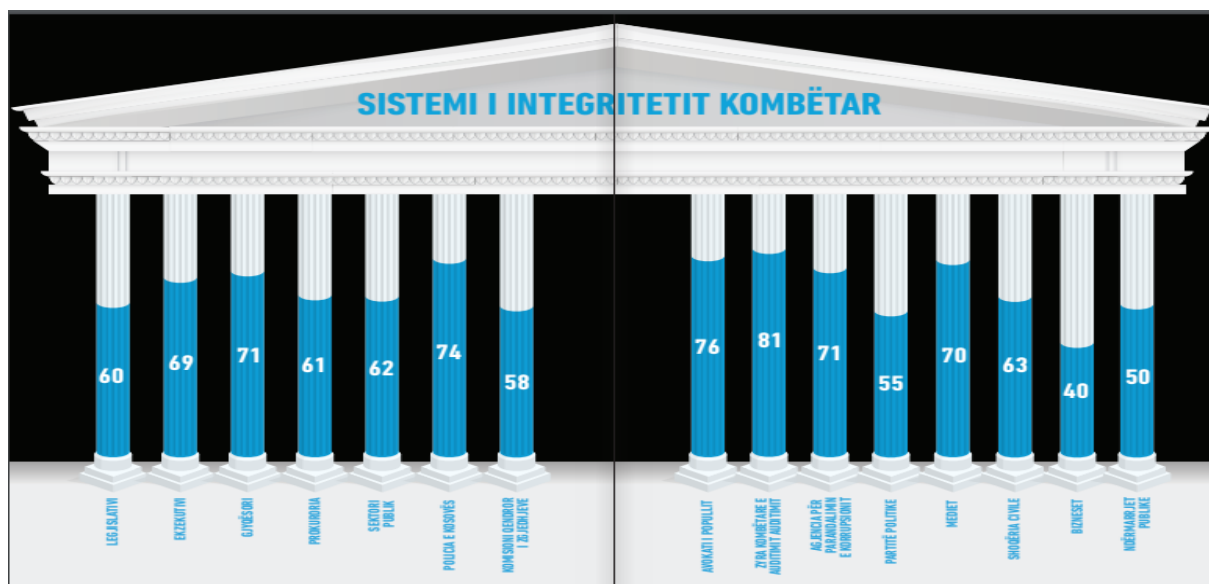

Štaviše, na osnovu Analitičkog izveštaja Balkanskog barometra, percepcija građana je da se IO, prema mišljenju javnosti, smatra najnezavisnijom institucijom od političkog uticaja, posle medija.⁴⁰ Na regionalnom nivou, najveći broj ispitanih pojedinaca perceptira ombudsmana kao autonomnog od političkog uplitanja. Prosečna stopa na Zapadnom Balkanu je 34%, dok je na Kosovu broj građana koji IO doživljavaju kao autonoman od političkog uticaja u 2020. godini iznosio 37%. Međutim, tendencija percepcije građana o poverenju i obliku nezavisnosti, u 2020. godini, beleži pad u odnosu na prethodne tri godine (Slika 1) i to predstavlja izazov i zahteva povećanu posvećenost da poverenje u ombudsmana kao institucija nezavisnih i stručnih dodati.

⁴⁰ Vidi: file:///C:/Users/mlulaj/Downloads/2020-06-Balkan-Barometer-Public-Opinion_final.pdf, stranica 102

U međuvremenu, Evaluacija sistema nacionalnog integriteta na Kosovu (mart, 2024)⁴¹, koji obuhvata glavne institucije koje su odgovorne za borbu protiv korupcije i stvara empirijsku osnovu koja doprinosi razumevanju jakih ili slabih aktera na nacionalnom nivou, i ove godine Instituciju Ombudsmana, odmah iza glavnog revizora, svrstava u drugu instituciju ustavno nezavisne u zemlji.⁴²

5.3.2. Fokusirajući se na sistemska pitanja ljudskih prava i osnovnih sloboda, ona koja su najvažnija za interese i brige građana

IO, kao mehanizam nadzora, igra važnu ulogu u povećanju odgovornosti državne uprave. Takođe može doprineti poboljšanju kvaliteta administracije, otkrivanjem slučajeva loše administracije i podizanjem svesti o dobrom upravljanju. Strategija IO 2017-2019 imala je za cilj da se IO fokusira na sistematsko kršenje ljudskih prava i osnovnih sloboda. Ove slučajeve obično pokreće IO po službenoj dužnosti. Trend predmeta pokrenutih po službenoj dužnosti je povećan sa 56 u 2016. na 72 predmeta u 2018. godini, tokom 2019. godine njihov broj je 54, dok je u 2020. godini bio 43. Ovaj broj predmeta po službenoj dužnosti služio je uporednoj osnovi sa narednim godinama u 2021-2023 Plan implementacije. Iz podataka dobijenih u narednim godinama, broj predmeta pokrenutih po službenoj dužnosti u 2021. godini iznosio je 45, dok je pad zabeležen u 2022. godini, gde su evidentirana 42 predmeta, au 2023. godini evidentirano je 39 predmeta. U tom kontekstu, Plan Delatnosti za 2024. i 2025. odražava pristup

⁴¹ Evaluaciju sistema nacionalnog integriteta vrši Demokratski institut Koosva (KDI), lokalna nevladina organizacija akreditovana 2015. godine kao punopravni član Transparensi internešenela, globalnog pokreta za borbu protiv korupcije. Kontinuirana reakreditacija je podložna strogom procesu, koji garantuje da se organizacija (KDI) rukovodi principima nepristrasnosti, transparentnosti, integriteta, dobrog upravljanja i visoke radne etike. https://kdi-kosova.org/wp-content/uploads/2024/03/01-NIS-Report-Alb-02.pdf?fbclid=IwAR1uxQKJ2Eeli0-fmDYohO9S5T_P-IP8NbBfTy4r0gMH_AQr8b3K-RJ-aQ4

⁴² Po aty, stranica 12 i 13, i detaljnije u stranici 169 - 185

koji doprinosi identifikaciji sistemskih problema koji se zatim iniciraju kao pitanja i istražuju prema službenom zadatku, kako bi se ispravili praznine i eliminisale barijere za poštovanje prava i zagarantovane ljudske slobode.

Takođe, iz godine u godinu se menjao i broj izveštaja o predmetima koji su istraženi po službenoj dužnosti. Dok je taj broj porastao sa 12 u 2016. na 14 u 2018. godini, tokom 2019. godine broj prijava o predmetima istraženim po službenoj dužnosti (ex-officio) bio je 11 (vidi sliku 2). U međuvremenu, uporedna bazna vrednost u Planu Delatnosti 2021-2023 bila je 5 za 2020, dok je za naredne godine prijavljeno 10 u 2021, 7 u 2022 i 12 u 2023. Promenjen pristup identifikaciji slučajeva koji zahtevaju istragu po službenoj dužnosti poslužiće povećati broj istraženih slučajeva u ovim kontekstima, upućivati prijave nadležnim organima i imati veći uticaj na unapređenje sistema, obezbediti više poštovanja i zaštite zagarantovanih prava, što ostaje cilj kontinuiranog IO-a.

Takođe, IO je odigrao aktivnu ulogu u pogledu upućivanja predmeta Ustavnom sudu, postavljajući pitanje ocene ustavnosti zakona i pitanja koja su uticala na sistem, a koja su uticala na veliki broj ljudi.

5.3.3. Stepen realizacije preporuka Institucije Ombudsmana

Preporuke kojima se Ombudsman bavi su jedan od suštinskih instrumenata, kroz koji doprinosi zaštiti ljudskih prava, dobrom upravljanju, transparentnosti i odgovornosti vlasti. Procenjuje se da je tokom proteklih godina došlo do oscilacija u stepenu implementacije preporuka IO-a od strane institucija kojima su upućene. Prema Godišnjem izveštaju IO-a za 2023. godinu realizovano je 238 preporuka (ili 28%) od ukupnog broja preporuka, 49 (6%) preporuka je delimično realizovano, 135 (16%) preporuka i 414 preporuka nije realizovano. (50%) čeka na implementaciju. Prema Godišnjem izveštaju IO-a za 2022. godinu realizovano je 25 preporuka (ili 23%) od ukupnog broja preporuka, 5 (4%) preporuka je delimično realizovano, 3 (3%) preporuke i 77 preporuka nije realizovano. (70%) čekaju na implementaciju. Prema Godišnjem izveštaju IO-a za 2021. godinu, realizovane su 43 preporuke (ili 27%) od ukupnog broja preporuka, 4 (3%) preporuke nisu realizovane i 110 preporuka (70%) čeka realizaciju. Prema Godišnjem izveštaju IO-a za 2020. godinu, realizovano je 36 preporuka (ili 19%) od ukupnog broja preporuka, 13 (7%) preporuka nije realizovano i 136 preporuka (74%) čeka realizaciju. Prema Godišnjem izveštaju IO-a za 2019. godinu, realizovano je 55 preporuka (ili 25%) od ukupnog broja preporuka, 12 (5%) preporuka nije realizovano i 158 preporuka (70%) čeka realizaciju. Prema Godišnjem izveštaju IO-a za 2018. godinu, realizovano je 99 preporuka (ili 38%) od ukupnog broja preporuka, 29 (11%) njegovih preporuka nije sprovedeno i 135 preporuka (51%) je na čekanju. implementacija (slika 3). U 2017. godini stopa realizacije preporuka iznosila je 31%, dok je stopa nerealizovanih preporuka iznosila 30%. Udeo preporuka na čekanju u 2017. godini iznosio je 39%.

Implementacija preporuka IO-a ostaje stalni izazov. Isto tako, veliki broj nerešenih preporuka ostaje zabrinjavajući, s obzirom na razvoj i procese koji se kreću tokom vremena, rizikuju da izgube razlog i relevantnost adrese ako se ne sprovedu na vreme.

Zabrinutost da „*sprovođenje preporuka Ombudsmana od strane Kosovskih institucija ostaje izazov*“ je takođe iznela Evropska komisija u Izveštaju o napretku za 2020⁴³ Tada su sprovedene mere u odnosu na vlasti na centralnom nivou, u slučajevima kada indikatori koji su obeležili odgovore nadležnih na adresu IO i sprovođenje adresiranih preporuka nisu dostigli zacrtane ciljeve⁴⁴. U tom smislu, potrebno je dalje fokusiranje na povećanje stepena implementacije, posvećenosti, volje i zrelosti u pogledu poštovanja zagarantovanih prava i njihove zaštite.

U cilju povećanja odgovornosti institucija za nesprovođenje preporuka IO-a, ali i za poštovanje ljudskih prava i sloboda, značajnu ulogu ima funkcionisanje skupštinskih odbora i njihova saradnja sa IO-om. Takođe je važna saradnja i koordinacija sa drugim organima vlasti na centralnom i lokalnom nivou, posebno sa Vladom, za ključnu i posebnu ulogu u procesima u zemlji.

5.3.4. Izgradnja kapaciteta Institucije Narodnog Advokata - Ombudsmana

Kao nacionalna institucija za ljudska prava, osnovana u skladu sa Pariskim principima i Ustavom Republike Kosovo, uloga IO-a u zaštiti ljudskih prava i osnovnih sloboda je od suštinskog značaja, stoga je razvoj kapaciteta od suštinskog značaja neophodan za osoblje u tom pogledu. Kapaciteti IO-a su kontinuirano jačani kao rezultat saradnje sa brojnim međunarodnim organizacijama, državnim institucijama i drugim akterima. Izveštaj EK za 2020. ocenjuje da je „*Institucija ombudsmana na Kosovu... dodatno povećala kapacitete za razmatranje slučajeva i nastavila sa naporima da podigne svest o zaštiti i obnovi ljudskih prava*“.⁴⁵ Na osnovu informacija, broj međunarodnih IO događaja za izgradnju kapaciteta je povećan u 2018. u odnosu na prethodne dve godine. U protekle dve godine (2017-2019) realizovane su preko 54 obuke za administraciju i stručno osoblje IO-a. Osoblje IO-a je takođe učestvovalo u 36 aktivnosti usmerenih na međunarodnu saradnju i izgradnju kapaciteta. Procena potreba za obukom i plan obuke izrađeni su od strane IO projekta podrške Evropske komisije, tokom 2019. godine.

Izveštaj o proceni sprovođenja Strategije IO-a 2017-2019 je pokazao da uprkos povećanju kapaciteta institucije, i dalje postoje izazovi i nedostaci u pogledu ograničenih resursa i kapaciteta osoblja IO-a. Pune informacije o izgradnji kapaciteta, broju obučenog osoblja i druge relevantne informacije treba da budu redovno dostupne u svrhu implementacije ove strategije i

⁴³ European Commission (2020). Kosovo 2020 Report. St.29 vidi nê: https://ec.europa.eu/neighbourhood-enlargement/sites/near/files/kosovo_report_2020.pdf

⁴⁴ Vidi <https://gzk.rks-gov.net/ActDocumentDetail.aspx?ActID=15707> i izveštaje o indikatoru 7 Ugovora o sektorskoj reformi za reformu javne uprave u godišnjim izveštajima IO za odgovarajuće <https://oik-rks.org/raportet/raportet-vjetore/>

⁴⁵ European Commission (2020). st. 29.

evaluacije njene implementacije i ispunjenja Plana Delatnosti. Procena potreba za obukom koju je izradila Evropska unija Projektna podrška za IO i izrada plana obuke u periodu 2021-2023 imali su za cilj da popune praznine u kapacitetima IO i pružili priliku da se uspostavi sistem redovne procene izgradnje kapaciteta, planiranje obuka, izveštavanje i davanje informacija o obukama. Početak realizacije ovog plana obuke je počeo sporije nego što je bilo predviđeno tokom 2020. godine, zbog novonastale situacije i izazova kao posledica pandemije COVID-19. Naredni plan implementacije 2024-2025 donosi interno planiranje potreba za obukom, na osnovu zahteva relevantnih odeljenja i kancelarija.

6. Strateški ciljevi

6.1. Strateški ciljevi 1

Zaštita i nadzor osnovnih ljudskih prava i sloboda

Ostvarivanje ovog strateškog cilja ostvaruje se kroz postizanje specifičnih ciljeva, i to:

Specifični objektiv 1.1	Specifični objektiv 1.2	Specifični objektiv 1.3
Povećanje efektivnosti i efikasnosti u zaštiti i nadzoru ljudskih prava	Povećanje stope implementacije preporuka IO-a	Nadzor zakonodavstva u vezi sa ljudskim pravima i slobodama na Kosovu

Specifični objektiv 1.1. Povećanje efektivnosti i efikasnosti u zaštiti i nadzoru ljudskih prava

Institucije ombudsmana imaju važnu ulogu u jačanju demokratije, vladavine prava, dobre uprave i zaštite i promocije ljudskih prava i osnovnih sloboda.⁴⁶

Efikasnost i efikasnost u procesu rada, kao što su: odlučivanje o prihvatanju žalbe, vođenje istrage i davanje preporuka, faktori su koji u najvećem broju slučajeva zavise od načina na koji je rad u ustanovi organizovan, stručnosti osoblja, jasnoće uloge i zadaci, neophodni alati za deljenje i obradu informacija itd. Pravi pristup pronalaženju pravih rešenja i njihovom korišćenju direktno utiče na efikasnost i efektivnost rada IO-a, kako u razmatranju žalbi, tako i u slučajevima po službenoj dužnosti (ex-officio).

Suštinski i višedimenzionalni način nadzora vlasti od strane IO-a je postupanje po pojedinačnim pritužbama na kršenje prava i sloboda od strane organa vlasti. Rad sa predmetima omogućava

⁴⁶ Council of Europe. 2019. Protection, Promotion and Development of the Ombudsman Institution. vidi: <https://rm.coe.int/ombudsman-institution-en-web/16809f667f>

Ombudsmanu da napravi pregled institucionalnih radnji ili nečinjenja koje u jednom ili drugom slučaju mogu stvoriti situacije i slučajeve ranjivosti ustavnih i zakonskih prava zagarantovanih u zemlji. U cilju povećanja efektivnosti i efikasnosti, Ombudsman je odredio vremenske rokove u kojima će se baviti slučajevima pojedinačnih pritužbi.

Obrada i davanje epiloga za ranije predmete na vreme je predviđeno da se vrši kroz međufunkcionalni pregled i diskusiju u okviru IO-a na periodičnoj osnovi, koja se radi na godišnjem nivou kako bi se istakli razlozi zastarelosti i mere za izbegavanje Njihovih. Takođe je namenjen izradi standardnih operativnih procedura ili smernica za upravljanje žalbama i slučajevima po službenoj dužnosti (ex-officio).

Takođe, posebna pažnja je potrebna za kašnjenja i anomalije u sistemu, koje lako stvaraju mogućnosti za sistemske prekršaje. Kada se takve situacije utvrde, Ombudsmanu je na raspolaganju otvaranje predmeta po službenoj dužnosti (ex-officio) i istraga slučaja u svim karikama institucionalnog lanca. Nalazi, zaključci i preporuke kojima se bavimo su dizajnirani da isprave praznine ili konflikte u izgrađenom sistemu i institucionalnoj strukturi. Rukovanje predmetima po službenoj dužnosti zahteva više vremena, s obzirom na sveobuhvatniju prirodu pitanja koja se mogu istražiti i često na mnoštvo organa koji se moraju kontaktirati u svrhu istrage.

Takođe je namenjeno proaktivnom angažovanju osoblja za istraživanje i analizu određenih, unapred planiranih tema, koje takođe donose uvid u stanje ljudskih prava i sloboda i potencijalno pitanja koja zahtevaju povećanu pažnju. U službi ovoga iu cilju racionalnijeg korišćenja postojećih unutrašnjih i eksternih resursa, IO će takođe proširiti saradnju sa različitim specijalizovanim organizacijama za istraživanje, bilo organizacijama civilnog društva ili drugim, lokalnim ili međunarodnim. Razvoj istraživanja i studija o ovakvim temama zahteva finansijske i ljudske resurse, stoga je potrebno prethodno planiranje, kroz koje se utvrđuju pitanja u fokusu, metodologija, ciljne grupe, rokovi, troškovi (direktni i indirektni). sve ostalo što je potrebno za obavljanje pouzdanih i tačnih istraživanja.

U cilju povećanja kvaliteta rada i efikasnosti u razmatranju predmeta, posebno onih pokrenutih po pritužbama, predviđena je podela predmeta, pre svega prema ulozi i odgovornosti i specijalizaciji odeljenja, dok je podela poslova uravnotežena. može se dostići nakon periodičnih procena u pogledu obima posla između odeljenja.

Razjašnjavanje uloge i odgovornosti jedinica u okviru institucije za postupanje sa predmetima (pritužbe, predmeti i pitanja pokrenuta samoinicijativno) je veoma važno pitanje za postizanje i efektivnosti i efikasnosti. U tom kontekstu, mogu se izvršiti izmene i poboljšanja, nakon revizije internih podzakonskih akata, kako bi se obezbedila funkcionalnost organizacione strukture IO-a.

Praćenje predmeta i upravljanje informacijama u IO-u kroz novu bazu podataka zahteva dodatnu posvećenost jer označava početnu fazu novog elektronskog sistema za evidentiranje predmeta, kompletiranje informacija, njihovo automatsko generisanje i stvaranje sveobuhvatnijeg pregleda internih procesa rada i angažovanje osoblja i kontinuirano praćenje napretka i zastoja.

Specifični cilj 1.2: Povećanje stope implementacije preporuka IO-a

Kao prirodna posledica delotvornog i efikasnog procesa rada, su napori IO-a da povрати prava i slobode koje su prekršili organi vlasti, kroz preporuke upućene kroz Izveštaje, Pisma preporuke, Mišljenja, Amicus curiae i druge vrste obraćanja kojima Narodni Advokat-Ombudsman ima na raspolaganju.

Preporuke su zaključak nalaza i nalaza, kao i mogućnost podnosiocima pritužbi i nadležnim organima da vrate stanje u skladu sa zakonskim i ustavnim garancijama i u skladu sa najboljim međunarodnim standardima, uključujući poštovanje prakse i Odluke Evropskog Suda za Ljudska Prava (ESLjP).

Međutim, implementacija preporuka ombudsmana ostaje izazovna. Čak i sprovođenje preporuka su faktori koji su uglavnom van kontrole IO-a, Ombudsman kao svoju institucionalnu ulogu vidi nastojanje da osvijesti vlasti da pozitivno reaguju i sprovedu preporuke upućene njima. Ovaj segment zahteva energiju i vreme, jer često zahteva dobro osmišljene načine da se pronađe pravi i prihvatljiv pristup ovom angažmanu mimo suštinske uloge posla koji IO obavlja.

U ispunjavanju ovog specifičnog cilja postoji nekoliko segmenata koji zahtevaju pažnju:

- praćenje sprovođenja preporuka i često identifikovanje procesa u ovom pravcu, čak i kada nema komunikacije sa nadležnim organima;
- saradnja sa Skupštinom Republike Kosovo, kao mehanizmom koji ima ovlašćenja i može da izvrši neophodan parlamentarni pritisak u odnosu na izvršnu vlast, da ispuni preporuke IO-a, u cilju poštovanja i zaštite ljudskih prava i sloboda. S tim u vezi, smatra se da je neophodan proaktivan pristup i saradnja sa Skupštinom, kako bi se organi vlasti smatrali odgovornim i odgovornim u pogledu preporuka koje prihvataju i koje treba da sprovedu.
- Saradnja sa Kancelarijom premijera (uglavnom preko Kancelarije za dobro upravljanje), uključujući međuinstitucionalni savet i radne grupe, u cilju rešavanja nalaza u vezi sa pritužbama i pitanjima kojima se bavi IO, kao i sprovođenje preporuke.
- Saradnja sa vlastima na centralnom i lokalnom nivou u cilju razumevanja uloge IO-a i sprovođenja preporuka

Specifični cilj 1.3: Nadzor zakonodavstva u vezi sa ljudskim pravima i slobodama na Kosovu

U cilju nadgledanja zakonodavstva u vezi sa zaštitom ljudskih prava, IO će se fokusirati na:

- Identifikacija pravnih rupa, potencijalnih sukoba ili neophodnih zakonskih promena u vezi sa pitanjima ljudskih prava
- Analiza zakonskih i podzakonskih akata, politika i drugih dokumenata i identifikacija mogućih nedoslednosti sa međunarodnim instrumentima
- Identifikacija nacrtu zakona i nacrtu podzakonskih akata tokom postupka izrade, gde se smatra važnim davanje mišljenja tokom procesa izrade
- Posebno praćenje sprovođenja preporuka IO-a za zakonske i podzakonske akte od strane institucija za izradu nacrtu i Skupštine

Merenje ostvarenja **Strateškog cilja 1** i konkretnih ciljeva vrši se kroz indikatore i ciljeve predstavljene u **Planu Delatnosti za 2024. i 2025. godinu.**

6.2. Strateški cilj 2

Promovisanje osnovnih ljudskih prava i sloboda i uloga IO-a

Ostvarivanje ovog strateškog cilja postiže se kroz postizanje sledećih specifičnih ciljeva:

Specifični cilj 2.1	Specifični cilj 2.2	Specifični cilj 2.3
Komunikacija sa javnošću, u cilju podizanja svesti i svesti o osnovnim ljudskim pravima i slobodama i ulozi IO-a	Promocija i obrazovanje javnosti i odgovornih institucija o ljudskim pravima i ulozi IO-a	Povećanje saradnje IO-a sa institucijama, nevladinim organizacijama i međunarodne saradnje

Specifični cilj 2.1: Komunikacija sa javnošću, u cilju podizanja svesti i svesti o osnovnim ljudskim pravima i slobodama i ulozi IO-a

Fokus IO-a u smislu komunikacije sa javnošću u cilju podizanja svesti i svesti o pravima i slobodama biće u aktivnostima i pokretanju suštinskih diskusija sa nosiocima prava i izazovima i poteškoćama sa kojima se suočavaju da bi uživali u njima.

U centru pažnje tokom 2024. i 2025. godine biće stavljena socijalna i zdravstvena pitanja i prava u vezi sa njima; dečja prava, sa akcentom na pokretanje rasprave i zaštitu od seksualne eksploatacije i zlostavljanja; rodne ravnopravnosti, kao i zaštite od diskriminacije, ponovo

fokusirajući se na specifične kategorije društva, kao što su osobe sa invaliditetom, deca, žene, starije osobe itd., budući da iz perspektive IO-a ostaju značajno sklonije ranjivosti. Takođe, vezano za zaštitu od diskriminacije, IO ima za cilj da radi na podizanju svesti sudija i tužilaca u pogledu postupanja u predmetima u pravosudnom sistemu koji se odnose na diskriminaciju (upravnu, građansku, krivičnu i protivpravnu).

Glavni inherentni atribut institucija kao što je IO je transparentnost i informisanost. Očekuje se da će kroz fokusiranu komunikaciju i aktivnosti podizanja svijesti doprinijeti jasnom i tačnom prenošenju uloge i odgovornosti Ombudsmana.

Bolja saradnja sa svim akterima utiče na unapređenje komunikacije između IO-a i javnih institucija nadležnih za zaštitu ljudskih prava i samim tim vodi ka boljoj zaštiti osnovnih ljudskih prava i sloboda.

Svest o ulozi, odgovornostima i značaju rada IO-a uključuje svakodnevnu posvećenost samog Ombudsmana i posao koji IO obavlja, koristeći različite načine i kanale komunikacije. Pored korišćenja klasičnih sredstava komunikacije i informisanja, koristiće se i društvene mreže (stranice koje održava i kontroliše IO). S druge strane, posebna pažnja biće posvećena komunikaciji sa medijima, kroz strukturiran i aktivan pristup komunikaciji sa njima.

Ovaj specifični cilj ima za cilj da održi komunikaciju Ombudsmana sa javnošću, vlastima i drugim strankama, da poveća njegovu vidljivost i razumevanje mandata, prirode posla koji obavlja i ovlašćenja koja ima.

Specifični cilj 2.2: Promocija i obrazovanje o ljudskim pravima i ulozi IO-a za javnost i odgovorne institucije

IO ima za cilj da bude aktivan u organizovanju različitih kampanja, konferencija i događaja, koji imaju za cilj da promovišu i informišu javnost o ulozi i značaju rada Ombudsmana, u zaštiti ljudskih prava i sloboda. U tom smislu neophodno je:

- proaktivna komunikacija sa institucijama
- organizovanje događaja i stvaranje mogućnosti za razgovore na određene teme sa institucijama nadležnim za sprovođenje ustavnih i zakonskih standarda u zemlji
- organizovanje promotivne kampanje za ulogu i mandat IO-a
- aktivno učešće Ombudsmana u događajima za ljudska prava
- distribucija promotivnih materijala institucijama nadležnim za sprovođenje ustavnih i zakonskih standarda u zemlji

- objavljivanje promotivnih aktivnosti kabineta, odeljenja, kancelarija, IAP-a, na zvaničnom sajtu i društvenim mrežama;

Takođe, Ombudsman je planirao da finalizira Vodič protiv Zločina iz mržnje i Vodič za postupanje po žalbama LGBTI+ zajednice; kao i organizovati obuku za organe vlasti, prema već ustaljenoj praksi.

Od posebnog značaja je saradnja sa organizacijama i drugim zainteresovanim stranama, u cilju preduzimanja edukativnih aktivnosti, koje mogu da razmenjuju znanja i informišu potencijalne strane o mogućnostima koje pružaju usluge IO-a, u skladu sa svojim nadležnostima i odgovornostima.

Međutim, izrada programa i plana promocije, edukacije i svesti o ljudskim pravima i ulozi IO-a, kao i organizovanje kampanja podizanja svesti o ljudskim pravima i značaju njihovog poštovanja i zaštite i o ulozi i značaj IO-a će kanalisati aktivnosti i ciljeve u ovom pravcu.

Takođe, Ombudsman smatra da je važno realizovati medijski projekat preko javnog emitera u zemlji, kao kanala masovne komunikacije, gde bi se razmatrala pitanja vezana za ljudska prava i slobode i ulogu IO-a u tom pogledu.

IO će takođe obezbediti prisustvo i promovisati ulogu i značaj IO kroz predstavljanje Ombudsmana na ključnim događajima i konferencijama, koje organizuju druge institucije i stranke. Prisustvo IO-a na konferencijama, stolovima i važnim događajima je cilj i sredstvo povećanja informisanosti i javne svesti IO će se fokusirati na obezbeđivanje svoje zastupljenosti u važnim događajima koji služe njegovoj ulozi i ljudskim pravima i slobodama i svesti o njima.

Specifični cilj 2.3: Povećanje saradnje IO-a sa drugim institucijama, nevladinim organizacijama i međunarodnim organizacijama

Institucija Ombudsmana ima za cilj da poveća svoju saradnju u oblasti ljudskih prava sa lokalnim institucijama, sa civilnim društvom i međunarodnim organizacijama na Kosovu i u cilju ispunjavanja obaveze promovisanja osnovnih ljudskih prava i sloboda i mandata IO-a.

Poboljšanje komunikacije i saradnje se vidi kao važno pitanje za ulogu i odgovornosti IO-a. Često zajednički rad nudi više mogućnosti da budete bliže najugroženijim i marginalizovanim.

Saradnja ima za cilj uključivanje i partnerstvo sa organizacijama civilnog društva koje će doprineti jačanju angažovanja NVO u procesu kreiranja politike (posebnu pažnju posvećujući organizacijama na lokalnom nivou) kroz strukturirani dijalog između IO-a i civilnog društva i kroz realizaciju različitih komunikacionih događaja.

Kao što je značajna saradnja sa institucijama, nevladinim organizacijama, društvom i medijima, tako i kao prirodni partneri u ulozi i mandatu IO-a, suštinski i od posebnog značaja za prirodu rada IO-a ostaje saradnja i održavanje ove saradnje sa međunarodnim kancelarijama koje deluju u našoj zemlji, kao što su EU, Savet Evrope, OSCE i dr. Saradnja sa organizacijama i mrežama čiji je IO član ostaje podjednako važna.

Merenje ostvarenja **Strateškog cilja 2** i konkretnih ciljeva vrši se kroz indikatore i ciljeve predstavljene **u Planu Delatnosti za 2024. i 2025. godinu.**

6.3. Strateški cilj 3

Povezanost Agende 2030 i ciljeva održivog razvoja (SDG) sa ljudskim pravima

Agenda 2030 predstavlja delotvorni plan na globalnom nivou, u skladu sa kojim su države izrazile svoju posvećenost i nastoje da budu partneri u ispunjavanju 17 ciljeva, sa 169 specifičnih ciljeva, kojima odgovara 231 indikator ⁴⁷. U lokalnom kontekstu, Skupština Republike Kosovo je 25 januara 2018 godine izrazila političku volju i spremnost da se angažuje u sprovođenju ovog globalnog okvira, Rezolucijom br. 06-R-001, za odobravanje ciljeva održivog razvoja(COR).

Ciljevi i objektivni Agende 2030 odražavaju međunarodno prihvaćene standarde ljudskih prava i integrišu sveobuhvatne principe u vezi sa njima, kako bi se ostvarila obaveza da nikog ne ostavimo iza sebe i da utičemo na uživanje ovih prava od strane svih i na svakom mestu.

Arrija e këtij objektivni strategjik bëhet përmes arrtjes së objektivave specifike si në vijim:

Specifični cilj 3.1	Specifični cilj 3.2
Povezanost COR sa ljudskim pravima u lokalnom kontekstu	Doprinos, praćenje i praćenje pristupa zasnovanog na ljudskim pravima implementaciji Agende za Održivi Razvoj 2030.

Specifični cilj 3.1: Povezivanje COR sa ljudskim pravima u lokalnom kontekstu

Iz perspektive ljudskih prava, otprilike polovina indikatora Agende 2030 za razvoj ljudskih potencijala ima potencijal da proizvede podatke koji su direktno relevantni za praćenje određenih instrumenata ljudskih prava, dok ostali imaju indirektnu relevantnost ili pružaju

⁴⁷ Za više informacije, pogledajte <https://unstats.un.org/sdgs/indicators/indicators-list/#:~:text=The%20global%20indicator%20framework%20includes%2031%20unique%20indicators.>

kontekstualne informacije i analitičke.⁴⁸ Ova povezanost Agende sa ljudskim pravima je istaknuta u Meridinoj deklaraciji⁴⁹ za ulogu IKDNJ u sprovođenju Agende 2030.

Da bi doprineo ovom kontekstu, IO je 2019. godine objavio „Platformu za Ljudska Prava“, koja ima za cilj da promoviše sprovođenje osnovnih ljudskih prava i sloboda, garantovanih Ustavom Republike Kosovo i međunarodnim instrumentima. Ova platforma sadrži dva vodiča: „Vodič za ljudska prava“ i „Vodič za ciljeve održivog razvoja (COR)“, koji služe da se osigura lakši i praktičniji pristup lokalnoj i međunarodnoj jurisdikciji kroz strukturirane veze između pravnih instrumenata, koji se direktno primenjuju u pravni sistem Kosova, kao i da se demonstrira povezanost COR sa osnovnim ljudskim pravima i slobodama.⁵⁰

U međuvremenu, Ombudsman je krajem 2023. godine odobrio *Metodološki okvir za merenje ljudskih prava: Razvoj indikatora, zajedno sa Model- stila izveštavanja, kao osnovni oblik strukture Izveštaja koje izdaje IO*, izrada nacarta od čega je urađeno uz podršku predstavnika Kancelarije UN za ljudska prava/OHCHR na Kosovu,⁵¹ kao nastavak podrške izradi Memoranduma o razumevanju između IO-a i ASK, potpisanog u januaru 2020.⁵² *Metodološki okvir* će služiti kao interni dokument koji će se koristiti za merenje i evaluaciju ljudskih prava, sa doslednim i objektivnim pristupom primeni i unapređenju ljudskih prava.⁵³ koji je otvoren i dinamičan u kontinuitetu, tokom svakodnevnog rada.

Povezivanje ciljeva OCD sa ljudskim pravima namerava da se ostvari pre svega korišćenjem HRG platforme za ljudska prava [HRG \(oik-rks.org\)](https://oik-rks.org) i Metodološkog okvira za merenje poštovanja ljudskih prava u zemlji i njihov nadzor, koji će služiti kao interni dokument u analizi i merenju poštovanja i zaštite ljudskih prava i sloboda u zemlji i poređenju kroz relevantne indikatore.

⁴⁸ Za više informacije, pogledajte [https://www.humanrights.dk/what-we-do/sustainable-development-goals/sdgs-indicators-data#:~:text=Approximately%20half%20\(49%25\)%20of,enable%20or%20limit%20the%20realisation](https://www.humanrights.dk/what-we-do/sustainable-development-goals/sdgs-indicators-data#:~:text=Approximately%20half%20(49%25)%20of,enable%20or%20limit%20the%20realisation)

⁴⁹ Deklaraciju iz Meride usvojila je Globalna alijansa institucija za ljudska prava (GANHRI) na 12. konferenciji Međunarodnog koordinacionog odbora nacionalnih institucija za ljudska prava (ICC), održanoj u Meridi, Jukatan, Meksiko, 8-10. oktobra 2015. godine. fokus Konferencije bio je na „Ciljevi održivog razvoja i uloga IKDNJ u ovom kontekstu. Za više informacija o ulozi IKDNJ prema ovoj Deklaraciji, pogledajte u linku: <https://ennhri.org/our-work/topics/sustainable-development-goals/#:~:text=The%20M%C3%A9rida%20Declaration%2C%20adopted%20by,human%20rights%20and%20sustainable%20development>.

⁵⁰ Godišnji izveštaj Institucije Narodnog advokata za 2019. godinu videti na: <https://vvv.oik-rks.org/2020/04/02/godišnji-izveštaj-2019/>

⁵¹ Podršku predstavnika Kancelarije UN za ljudska prava/OHCHR na Kosovu čini konsultant angažovan preko dve nevladine organizacije aktivne u oblasti ljudskih prava: YICHR i ACDC. Od razvijenih komunikacija očekuje se nastavak podrške u prvom delu sledeće godine, prevodom Metodološkog okvira na srpski i engleski jezik, kao i njihovim štampanjem u fizičkom formatu.

⁵² IO i KAS su u to vreme podržani od strane Kancelarije za ljudska prava Misije Ujedinjenih nacija na Kosovu, odnosno Kancelarije visokog komesara Ujedinjenih nacija za ljudska prava (OHCHR) u Ženevi, kroz radionicu na temu „Operacionalizacija pristupa zasnovanog na ljudskim pravima prava na podatke i indikatore na Kosovu“, usled čega je sastavljen, finalizovan i potpisan početni format Memoranduma o razumevanju 17. januara 2020. godine (za više informacija vidi: <https://oik-rks.org/2020/01/17/>). U skladu sa zahtevom Memoranduma, formirana je Radna grupa čiji je rezultat proaktivnog zalaganja Okvir metodologije za merenje ljudskih prava: Razvoj indikatora.

⁵³ Teorijska osnova ove metodologije izgrađena je na Vodiču za merenje i implementaciju indikatora ljudskih prava Kancelarije visokog komesara za ljudska prava Ujedinjenih nacija (OHCHR). https://www.ohchr.org/sites/default/files/Documents/Publications/Human_rights_indicators_en.pdf Metodologija obuhvata strukturirani sistem razvoja kvantitativnih i kvalitativnih indikatora, koji pomažu da se razume stanje ljudskih prava u zemlji, na kontekstualan, merljiv i objektivna način.

Specifični cilj 3.2: Doprinos, praćenje i praćenje pristupa zasnovanog na ljudskim pravima implementaciji Agende za Održivi Razvoj 2030.

Indikatori će biti stub praćenja napretka ka ciljevima Održivog Razvoja. Međutim, pristup podacima, njihova tačnost i njihovo prikupljanje za izveštavanje o napretku ka postizanju ovih ciljeva ostaju ključni izazovi.

Identifikacija relevantnih indikatora, koji se zasnivaju na smernicama o indikatorima ljudskih prava i ***pristupu podacima zasnovanom na ljudskim pravima***⁵⁴, koju je sastavila Kancelarija OHCHR-a, neizbežna je za sprovođenje Agende 2030. Uključivanje i proširenje institucionalne interoperabilnosti, u smislu prikupljanja podataka, identifikacije i merenja indikatora i korišćenja ovih podataka za praćenje i merenje napretka ili zastoja ka realizaciji COR. U tom smislu, Ombudsman nastoji da ispuni savetodavnu i nadzornu ulogu, ali i da služi kao most između nosilaca prava i države, u osmišljavanju i praćenju politika, strategija i akcija. Kontinuirano obraćanje IO-a nadležnim organima stavlja u fokus osetljiva pitanja i ranjive i zanemarene grupe, koja zahtevaju hitnu posvećenost, posebne mere ili dugoročna rešenja. U tom smislu, ova pitanja će ostati u epicentru događaja koje je inicirao ili drugih akcija koje je Ombudsman preduzeo, sa naglaskom u naredne dve godine na Cilj 16 – *Promovisanje mirnih i inkluzivnih društava za održivi razvoj, obezbeđivanje pristupa pravdi za sve i izgradnja efikasnih, odgovornih i sveobuhvatnih institucija na svim nivoima*, što se takođe poklapa sa duhom rada Ombudsmana kao IKDNJ

Merenje ostvarenja **Strateškog cilja 4** i konkretnih ciljeva vrši se kroz indikatore i ciljeve predstavljene u **Planu Delatnosti za 2024. i 2025. godinu**.

6.4. Strateški cilj 4

Dalji razvoj institucionalnih kapaciteta i ljudskih resursa IO-a		
Specifični cilj 4.1	Specifični cilj 4.2	Specifični cilj 4.3
Izgradnja profesionalnog kapaciteta, administrativnog i menadžerski razvoj osoblja IO-a	Izgradnja kapaciteta kroz međunarodnu saradnju	Pregled internih normativnih akata, procedura i funkcionisanja

Specifični cilj 4.1: Izgradnja kapaciteta i profesionalni, administrativni i menadžerski razvoj osoblja IO-a

⁵⁴ Kompletan vodič: <https://www.ohchr.org/documents/issues/hrindicators/guidancenoteonapproachtodata.pdf>

U cilju daljeg razvoja kapaciteta IO-a, u okviru procene potreba za jačanjem kapaciteta tokom 2019. godine, izvršena je detaljna procena potreba za obukom za sve kategorije osoblja u ustanovi. Na osnovu ove procene urađen je detaljan plan obuke osoblja IO-a za naredni trogodišnji period, koji je počeo da se sprovodi 2020. godine uz podršku EU projekta o IO-u.

Za period 2024-2025 planirano je znatno manje obuka. Spisak obuka sadrži potrebe identifikovane od strane ministarstva i nadležnih službi, u skladu sa nadležnostima i opisom poslova. Ostala je namera Ombudsmana da obuke održavaju treneri koji mogu pružiti fokusiranu ekspertizu kompatibilnu sa prirodom rada IO-a, proaktivno je kontekstualizujući tokom održavanja obuka, kako bi se obezbedilo da stečeno iskustvo i znanje budu nosi i koristi u ustanovi i za potrebe ustanove.

Specifični cilj 4.2: Izgradnja kapaciteta kroz međunarodnu saradnju

Obuke i seminari će biti kombinovani sa programima razmene iskustava sa drugim zemljama koji će uključiti osoblje IO-a, kako bi se povećao kvalitet rada IO-a. Jedan od segmenata koji će biti posebno naglašen je saradnja sa međunarodnim institucijama koje su uključene u podršku implementaciji, promociji i izveštavanju COR.

Specifični cilj 4.3: Pregled internih normativnih akata, procedura i funkcionisanja

Važni administrativni i upravljački kapaciteti koji se odnose na upravljanje ljudskim resursima, planiranje i izvršenje budžeta biće kritički pregledani i evaluirani i podržani za dalji razvoj. Na osnovu procene efikasnosti i efektivnosti administrativnih usluga, regulatorni okvir namerava da se unapredi kroz

- Revidiranje internih akata IO-a i njihovo usklađivanje sa Zakonom o državnim funkcionerima i Zakonom o platama
- Unapređenje radnih procesa i procedura i njihovo administriranje po jedinicama: Finansije i budžet, Nabavka, Nefinansijska imovina, Logistička podrška i informacione tehnologije za IO
- Adekvatno godišnje planiranje budžeta IO-a, prema planu organizacionih jedinica i efektivno izvršenje
- Evaluacija upravljanja ljudskim resursima putem elektronskog sistema
- Analiziranje i razmatranje nalaza i preporuka internog i eksternog revizora
- realizacija zahteva i potreba za uslovima rada u okviru IO-a

Merenje ostvarenja **Strateškog cilja 4** i konkretnih ciljeva vrši se kroz indikatore i ciljeve predstavljene **u Planu Delatnosti za 2024. i 2025. godinu.**

7. Praćenje i izveštavanje o Strategiji

Strategija Institucije Ombudsmana 2021-2025 obuhvatila je Plan implementacije za period 2021-2023. Nakon Strategije 2021-2025 (revidirana 2024.) sledi Plan Delatnosti za preostali period 2024-2025.

Praćenje sprovođenja Strategije vršiće **Radna grupa**, kao **koordinaciona struktura za praćenje i izveštavanje o sprovođenju Strategije**. Ova radna grupa se osniva odlukom Narodnog Advokata.

Izveštavanje o realizaciji Strategije urađeno je tokom treće godine implementacije Strategije, kroz izveštavanje o realizaciji ciljeva i aktivnosti u Planu implementacije za period 2021-2023. Konstatujući nedostatak kontinuiranog praćenja, kao i nedostatak potpunog izveštavanja, u prethodnom periodu, Strategija revidirana 2024. godine naglašava da je praćenje implementacije Plana Delatnosti 2024-2025 i izveštavanje obavezno i obavezno da se vrši svakih šest (6) mesec, kao i zbirno izveštavanje na kraju svake izveštajne godine. Evaluacija sprovođenja Strategije biće urađena u godini/ili posle poslednje godine Strategije.

Šestomesečni izveštaj se sačinjava radi praćenja napretka u realizaciji Plana, koji treba da pruži pregled stepena ispunjenosti planiranih aktivnosti i napretka ka zacrtanim ciljevima. Fokus 6-mesečnog izveštaja je na dostizanju rokova aktivnosti, kako je predviđeno akcionim planom, razlozima kašnjenja, rizicima u vezi sa sprovođenjem akcija i narednim koracima

S druge strane, godišnje zbirno izveštavanje ima za cilj da prikaže napredak ili kašnjenja u sprovođenju Plana delatnosti za sprovođenje Strategije u odnosu na svaki cilj, koristeći informacije indikatora učinka i realizaciju planiranih aktivnosti. Pored napretka ostvarenog tokom izveštajne godine, izveštaj će sadržati podatke o tome da li su planirane aktivnosti realizovane na vreme, svaka posebno, o pravilnosti i efektivnosti korišćenja finansijskih sredstava, preprekama i izazovima za realizaciju i predlog mera za njihovo prevazilaženje. Zbirni izveštaj se podnosi januara naredne godine, za prethodnu godinu.

Potrebno je napraviti uporednu analizu između nivoa primenljivosti između planiranih aktivnosti i ciljanih ciljeva u Planu implementacije 2021-2023 i Planu Delatnosti 2024-2025, što bi pomoglo Ex-post evaluaciji Strategije 2021-2023. i revidirane Strategije 2024 godine.

Strategija se mora ažurirati i prilagođavati promenljivim spoljnim uticajima i definisanim prioritetima.

IO je predvidela dve evaluacije implementacije Strategije:

- Evaluacija kao deo srednjoročne (međuročne) revizije akcionog plana nakon dvogodišnjeg perioda, sa ciljem nastavka implementacije plana, kao i evaluacija njegove efikasnosti i poboljšanja u procesu implementacije.
- i
- Ocenjivanje ex-post (konačna), uključujući Plan Delatnosti 2024-2025. Ex post evaluacija će se obaviti početkom 2025. godine kako bi se procenilo da li je Strategija ostvarila postavljeni cilj i objektivne.

Prilog 1:

PLAN DELATNOSTI 2024. i 2025. za implementaciju STRATEGIJE INSTITUCIJE Narodnog Advokata- OMBUDSMAN-a 2021-2025 (revidiran 2024. godine)

Pilog priložen kao odvojeni dokument.